

INTERVIURI

De vorbă cu Sabina Ulubeanu

Andra Apostu

Sabina Ulubeanu este un artist complex și un om aparte. Ca artist o regăsim în ipostaze variate: compozitor, fotograf, muzicolog, organizator de festival și ni se dezvăluie „cu bucurie, fără teamă”. Crezul ei artistic cel mai intim nu ține cont de stilul muzical, de tehnică ori de context. Artistului Sabina Ulubeanu i se suprapune, într-o armonie perfectă rolul de mamă, ipostază din care a compus majoritatea lucrărilor sale.

A.A.: Dragă Sabina, cum ai ales să devii compozitor? Când ai știut că este ceea ce îți dorești?

S.U.: Cum era acea vorbă, știam dar nu credeam? Țin minte că înainte de avea pian în casă mă așezam la marginea caloriferului, erau unele așa zis moderne, cu un fel de plăcuță traforată peste elementii, și mă prefăceam că dau un întreg concert cu muzică din capul meu. Apoi am intrat la liceul de muzică George Enescu și, prin clasa a treia, am improvizat un acompaniament la balada de Ciprian Porumbescu pe care l-am și înregistrat cu o prietenă violonistă, Lelia Iancovici. Îmi plăcea mult să improvizez și să citesc partituri, era ocupația mea preferată. Doar că improvizațiile mele nu erau lejere clasico-pop-virtuozitate, așa că ai mei colegi nu prea apreciau. Apoi, la concursurile de pian preferam piesele românești de secol XX, mi se părea că mi se potrivesc foarte bine. Privind în urmă, muzica de Constantin Silvestri, de pildă, nu ne mai șochează, dar pentru copilul din mine era inedit și avea acel „altfel”. Asta în condițiile în care compozitorul meu preferat a fost și rămâne Bach, dar atracția către modern a existat mereu.

Mai târziu, în clasa a 10-a, am avut de luat o decizie. Muzică sau altceva. Și ideea compoziției a început să prindă contur din ce în ce mai clar. După ce am scris prima piesă pe hârtie și cu bară dublă, a fost clar că drumul are direcția imuabilă. Așa că au urmat și altele, primele concerte, în clasa a 12-a, care au fost o experiență absolut de poveste, norocul fiind să am colegi care iubeau muzica nouă, și admiterea la Conservator.

A.A.: Există o mulțime de mărturii despre personalitățile unor dascăli în compoziție precum Tiberiu Olah sau Doina Rotaru, cu care și tu ai studiat, dar mi-ar plăcea să știu cum a fost relația ta cu ei și ce anume din crezul lor artistic consideri că s-a transferat, ori poate nu în tine.

S.U.: Întâlnirea cu absolut toți profesorii de la Universitatea de Muzică a fost pentru mine importantă. Însă admiterea am dat-o cu scopul clar de a studia cu Tiberiu Olah. Eram în clasa întâi când am auzit la Ateneu muzica din Suita Mihai Viteazu și desigur că la acea vârstă mi s-a părut fabuloasă. Nu că nu ar fi și acum, dar era cel mai modern lucru

pe care îl auzisem vreodată. Apoi, la 18 ani, am fost să îi arăt de două ori ce am lucrat. Odată prin octombrie și altă dată prin martie. Pe lângă șansa de a asista la o oră de compoziție cu clasa lui (oră însemna un spațiu-timp extins în care viața se desfășura prin prisma partiturii analizate), bunăvoința pe care a avut-o și încurajările lui - care veneau extrem de criptic - m-au cucerit definitiv. Îl interesa progresul personal, mai puțin comparațiile cu alții; de altfel, nici nu știa prea bine ce colegi ai sau unde este catalogul. Îl interesa să nu te abați de la un tip de muzicalitate intrinsec, mai ales atunci când erai semicopil. Nu îi plăceau lipiturile, voia progres organic, să asimilezi fără grabă noile structuri și tehnici, să fie „ale tale” înainte să le aplici sec, mecanic. Puteai crede că nici nu îți știe numele, când deodată se întorcea cu un zâmbet subtil și spunea: „am adus concertul nr. 2 de Bartok pentru vioară ca să înveți din partea a doua cum se construiește o temă”. Și asta pentru că îi spusese cu trei săptămâni înainte că vreau să scriu o lucrare pentru vioară solo. Altă dată, la suita pentru pian, remarca sa pozitivă a fost: „meritul partiturii este că s-a înțeles ce s-a analizat data trecută în studiile de Debussy”. Remarcile acide au fost mult mai multe și tare folositoare. Ce conta era doar ce puneai pe pupitru și dacă notele de acolo aveau sau nu coerență. Din păcate, am prins doar doi ani plini la clasa lui. Starea de sănătate devenise din ce în ce mai precară, mergeam și la el acasă să facem orele, dar curând nu a mai fost posibil să rămână în București. Din încurajările sale foarte rare, deci cu atât mai semnificative, am rămas cu două memorabile. Și le citez: „Armonie nu înseamnă înșiruire ritmică de acorduri. Lucrarea ta este foarte armonică și fără acestea”. Și nu se referea la o armonie filozofică a întregului, ci la armonie așa cum o înțelegem din disciplina cu același nume. Și cea de-a doua, care mi-a dat curaj și face legătura cu persoana despre care vom vorbi în continuare: „a fost foarte frumos, dumneata ai deja stilul tău liric”.

Un stil liric pe care îl admiram deja la două mari compozitoare: Myriam Marbe și Doina Rotaru. Prima dată când le-am auzit muzica, mi s-a părut că mi se picură balsam pe suflet. Când Olah nu a mai putut veni la facultate, erau discuții

despre cum să se împartă clasa. Nu am conceput să merg la altcineva în afară de doamna Rotaru. Întâlnirea susținută cu o asemenea personalitate mi-a folosit enorm. În afară de căldură sufletească și bucuria de a face muzică, la oră ne aducea partituri noi ale unor compozitori contemporani renumiți, europeni și asiatici, și astfel eram la curent cu marile festivaluri și concerte într-o vreme în care mobilitatea era un pic mai redusă decât acum. Rigoarea analizelor este ceva ce de la Doina Rotaru am învățat, la fel și importanța planurilor fie ele și desenate pe un colț de foaie. În cel mai greu moment de studenție, când abia născusem primul copil și eram complet obosită și copleșită de ce mi se întâmplă, cel mai important sprijin academic a fost faptul că eram la clasa dumneaei. E adevărat că am avut parte de multă înțelegere din partea tuturor profesorilor, dar ora de compoziție e specială. Iar compusul e un act pentru care ai nevoie de timpul tău, de liniște, de visat cu ochii pe pereți, adică toate cele care dispăruseră brusc. Doina Rotaru mi-a dat multă încredere, m-a sfătuit să îmi fac planul din aproape în aproape, să iau fiecare zi așa cum e, să găsesc undeva măcar o oră pe zi - căci ceva tot iese, mare dreptate a avut! - și așa, cu binișorul, am scris lucrările grele de anul cinci. Îi datorez, pe lângă multele și extrem de valoroasele cunoștințe specific muzicale expuse imbatibil, parcă picurate direct în creier, încrederea că dacă vrei să compui, o faci și în cele mai grele condiții.

A.A.: Când faci referire la teza ta de doctorat spui că este manifestul tău artistic. Ce înseamnă un manifest artistic? Este un crez, o sumă de principii, de reguli sau poate mai mult de atât, ceva intim, personal? Ai simțit vreodată că te-ai abătut de la acest manifest? Îți impui să îi rămâi fidelă?

S.U.: Dacă m-am abătut vreodată, a fost doar din neputință, din eșecul de a face mai bine lucrurile. Crezul cel mai intim e cel care te ghidează în creație, și nu ține cont de stilul muzical, tehnică, context. Al meu este despre a nu pierde coerența sentimentului inițial și de a îngloba cât mai fidel - în ceea ce scriu - cine sunt eu în acel moment. Uneori iese, alteori nu complet (îmi dau seama mai târziu). Dacă nu iese deloc, simt imediat „lipiturile” și desigur că arunc, șterg.

A.A.: În lucrarea ta *Sheroes* ai prezentat femeia, în cele trei ipostaze ale ei/ale tale (?) de creator, mamă și erou al cotidianului. Crezi că poți funcționa în doar una sau două dintre aceste ipostaze? Crezi că ele sunt obligatoriu complementare, se atrag, au nevoie una de cealaltă?

S.U.: Aici răspunsul nu poate fi decât personal. Eu, Sabina, mă aflu în această postură și pot povesti doar pentru mine. Experiența altor femei le aparține doar lor și nu există verdicte.

Din păcate, ani de zile femeile s-au rușinat cumva de specificitatea lor și supremul compliment era *cânți* sau *compui ca un bărbat*. E un clișeu fără temei și complet illogic în opinia mea. O muzică/interpretare nu poate fi judecată astfel. Ea poate fi bună sau nu, după criterii cât de cât obiective, lăsând deoparte preferințele, afinitățile personale care, ideal, însumează un procent mai mic din „analiză”.

Așadar, faptul că eu sunt și mamă nu interesează pe nimeni în momentul în care ascultă o lucrare, dar pentru mine e important să nu neglijez acest aspect în nicio ipostază a vieții. Receptarea (favorabilă sau nefavorabilă) a cvartetului, de pildă, nu ține cont de povestea pe care o spun eu, în fiecare rezonază altceva.

Eu nu aș putea funcționa altfel, mai ales că prea puțin din viață am compus fără a avea copii. Nu am cum să ignor, să nu înglobez toate aceste trăiri în ceea ce scriu, e o a doua natură și da, am nevoie de această permanentă pendulare, e un fel de variație necăutată care mă ține în priză, alertă.

A.A.: Muzica ta are un lirism subiectiv iar asta înseamnă intimitate, cale sigură către adevărul tău interior. Nu ți-e teamă de această „expunere”? Vorbește-ne despre muzica ta...

S.U.: Întotdeauna am glumit cu faptul că muzica, fiind considerată o artă abstractă (deși nu este...), permite autorului să încrîpșeze orice fel de sentimente în partitură. Mă expun cu bucurie, fără teamă. Când am început să compun, eram adolescentă și am abordat anumite forme fixe în limbajul pe care îl cunoșteam, cel tonal. Am trecut apoi la cel modal și, mai târziu, în facultate, am căutat organizări sonore care să-mi satisfacă nevoia piesei respective. Dar am niște obsesii care se

repetă fără ca eu să le caut. Obsesii deloc inedite, probabil sunt des întâlnite pentru că sunt foarte expresive.

În ceea ce privește macrostructura, am obsesia reamintirii. De aceea forma este prima care apare în schița noii lucrări. Indiferent de la ce pornesc ca element sonor palpabil, poate fi un acord, o micromelodie, o textură, mă interesează felul în care le poți reaminti - transfigurat sau nu - în momente cheie ale piesei.

La nivel micro, simt mereu nevoia să mă joc cu un fel de major-minor, dar nu în sensul de funcțional tonal, ci folosindu-mă de terțe și octave în diverse contexte, orizontale și verticale. Uneori am micropasaje pivot care mă ajuta să determin macrostructura unei lucrări.

La nivel, să-i spunem, narativ, în mai toate lucrările de ansamblu mi se întâmplă ca muzica să conveargă către un pasaj melodic pregnant, aproape solo, care sintetizează multe din evenimentele sonore ale piesei.

A.A.: Ai un stil definit? Acest stil trebuie păstrat sau poate suferi modificări? Dacă nu ai un stil, compozitor fiind, ești în pericolul de a nu avea o identitate creatoare bine delimitată?

S.U.: Din punct de vedere al stilului, deși multe elemente s-au păstrat de-a lungul vremii, cred că principala schimbare din ultimii 10 ani este înglobarea aluziilor la alte genuri muzicale, transformate prin viziunea mea. Nu mă mai feresc de influențe pop, de citate din jocuri de pe telefon, de vibe-uri techno. Ele nu apar ca atare, sunt mai mult pretexte pentru anumite fragmente, sunt modificate, văzute prin diverse „filtre” și adaptate lucrării.

Originalitatea în secolul 21 este o himeră. Cred că ajungi la ea doar fără să o cauți cu orice preț. Fiind absolut sincer și în permanență curios, cu urechile larg deschise. Dacă vreodată în viața asta voi ajunge la originalitate, va fi fost datorită uimirii și bucuriei pe care încă o simt de fiecare dată când ascult o muzică bună. Și dacă nu, această uimire tot mă va bucura.

A.A.: Ai scris muzică pentru film mut și ai inițiat conceptul de Silent Film Night în cadrul festivalului InnerSound pe care îl coordonezi din poziția de director artistic. Este o idee

originală, cea de a promova tinerii artiști pasionați de aceste două arte, muzica și cinematografia? De ce ai ales filmul mut...?

S.U.: În 2001 am fost la un curs de muzică de film la Bayreuth, în cadrul festivalului pentru tineri artiști. Acolo trebuia să scriem fiecare un fragment pentru filmul mut Golem, experiență care m-a influențat teribil. Filmul este magnific și ideile mi-au venit instant.

Mulți ani mai târziu, în 2011, m-am gândit că tinerii cinești care cunosc prea puțin școala românească de compoziție ar putea avea ocazia să facă acest experiment: un film mut nou, de scurt metraj, pe care să îl încredințeze unui compozitor. Nu e o idee nouă în sine, dar, la momentul respectiv, pentru contextul nostru românesc, a fost ceva nou, care a prins bine, a avut succes, ideea a fost preluată și de alte organizații, în diverse maniere.

Mi s-a părut că filmul mut e o provocare pentru regizorii tineri, dar și pentru compozitori. Jocul cu imaginea poate fi mai abstract, sau experimental, anumite stări sunt mai polisemantice, per total e un joc frumos.

Mie îmi place să scriu muzică pentru film pentru că mă fascinează universul lor, încerc să potențez imaginea, sau să mă subordonez ei, să o contrapunctez în așa fel încât viziunea regizorală să fie evidențiată.

A.A.: Crezi foarte mult în puterea imaginii, susții arta vizuală prin arta fotografică pe care o propui în expozițiile tale, în lucrările muzicale în care alături aceste două arte. Cum s-a născut pasiunea pentru fotografie și cum ai reușit să îmbini atât de armonios această pasiune cu nevoia ta de a compune?

S.U.: Pasiunea pentru imagine a existat demult, dar abia la 26 de ani i-am dat curs. Am avut perioade în care fotografiam orice, nici nu plecam de acasă fără aparat. Simțeam că e ceva acolo foarte asemănător cu muzica, dar nu realizam pe deplin ce. Era și un debușeu pentru momentele în care copiii au fost foarte mici și latura mea creativă nu era împlinită, 20 de minute pe stradă sunt mai ușor de obținut decât 4 ore de liniște acasă.

La un moment dat am abordat și teoretic imaginea, am participat la un curs interesant și de acolo au urmat mai multe

lecturi. Eram preocupată de problematica timpului în artele vizuale și intuiai că are legătură, printre altele, și cu memoria și cu organizarea imaginii pe tipuri de perspectivă. M-a fascinat atât de mult această legătură încât am inclus-o și în ultima parte a cercetării mele doctorale, cu exemple concrete ale diverselor tipuri de perspectivă și corespondentul lor muzical.

A.A.: Ai colaborat în lucrările tale și cu alți artiști vizuali?

S.U.: Din punct de vedere al colaborărilor, pentru mine cea mai importantă a fost cu Cătălin Crețu, care este compozitor și artist multimedia. Prima dată la lucrarea Rondo d'Hivers, unde forma de rondo a piesei camerale - distorsionată de o secțiune mediană cu soprană - a avut ca suport vizual o găselniță fantastică de-a lui Cătălin, care mi-a cerut în principal un anume tip de fotografii, să le spunem fundaluri expresive, care să poate fi manipulate treptat, în așa fel încât în punctul median soprana pare că e în interiorul unei cuști, imaginea fiind prelucrată și live.

A doua colaborare ne-a adus la Viena, la festivalul european de fotografie Eyes On, unde, într-o vitrină din clubul boho chic Schikaneder, tapetată cu fotografiile mele, se afla un computer care, cu ajutorul camerei video proprii și a unui algoritm elaborat de Cătălin, te introducea în interiorul fotografiei în mai multe maniere. Toată scena se putea vedea din stradă, astfel că showul era deja la un nivel meta, al vitrinei din vitrină.

În ultimele luni am lucrat în colectivul de artiste *Locomotive* unde totul a avut o puternică componentă vizuală, am filmat, am scris un „desen sonor”, mi s-a deschis și altă perspectivă asupra îmbinării dintre cele două arte.

A.A.: Putem vorbi de o tematică în arta ta? Deopotrivă cea muzicală și vizuală. Sunt complementare temele pe care tu le preferi?

S.U.: Cred că o tematică comună ar fi cea a filtrelor neartificiale. Dacă aș explica acest concept, aș începe prin a spune că nu îmi place să modific realitatea, dar prefer să o arăt din unghiuri personale. De pildă, în compoziție, am pasaje din lucrări de care, ulterior, nu sunt pe deplin mulțumită pentru că nu am reușit să ascund suficient tehnica din spate, astfel ele

devenind foarte evidente, și, după gustul meu, un pic simpliste. Asta nu înseamnă că „sună prost” sau că îmi fac autocritică, mi le asum. E doar pentru a exemplifica faptul că atunci când ceva e prea evident, pentru mine nu e destul, îmi pare lipit, am nevoie să șap mai mult, pentru ca acel fragment să capete mai multă adâncime. Același lucru e și în fotografie. Un spațiu poate fi transfigurat de un astfel de filtru neartificial, poate chiar fizic, printr-o crăpătură de gard sau o fereastră. Un portret nu are pentru mine profunzime dacă e doar „ca de buletin”, ci tot cadrul trebuie să contribuie la personalitatea celui fotografiat.

A.A.: Din postura de creator/organizator de evenimente muzicale aș vrea să îmi vorbești puțin despre inițiativa InnerSound alături de compozitorii Diana Rotaru și Cătălin Crețu. Care a fost sămânța, germenul, ideea de la care a plecat acest demers? Pentru că știu că nu e ușor deloc să susții o asemenea inițiativă... mai ales că aici intervine și postura de *erou al cotidianului*.

S.U.: Ideea InnerSound a apărut în aprilie 2011: se simțea în România nevoia unui festival care să funcționeze ca o punte între lumea academică muzicală și muzicienii independenți pe de o parte, și de cealaltă, muzică versus lumea celorlalte arte. De ceva vreme, compozitorii din generația mai tânără, cei care terminaseră cam până în 2005 studiile, erau preocupați de sincretism, de arte vizuale, de noile tehnologii, de multimedia. În plus, încă din studenție, pe noi, fondatorii InnerSound, ne-a interesat problema apropierei publicului de muzica prezentului. Muzica contemporană este în continuare prea puțin cunoscută, dar responsabilitatea e și în ograda creatorului. Odată cu terminarea studiilor ne-am dat seama că nu ține decât de noi să schimbăm ceva, pe principiul „ să nu ne plângem, ci să punem ceva bun în loc”.

În 2011 am adunat pe hârtie toate ideile și am trasat structura mare a festivalului, care s-a păstrat neschimbată: concerte camerale cu muzici din toate epocile, de la medieval la contemporan, Seara de Film Mut cu muzică live, concerte crossover — art pop meets contemporary, instalații, fotografie, performance și colaborari pentru live visuals. Am întregat de

principiu mai mulți artiști dacă sunt interesați de o asemenea inițiativă, și, cu ajutorul lor, am stabilit și programul primei ediții.

La prima discuție, InnerSound ar fi trebuit să se desfășoare în garajul-pivniță al casei de la munte, pentru noi și prietenii noștri. Însă când am povestit și altora ideea noastră, lucrurile au luat-o într-o direcție extrem de serioasă. Reacțiile în rândul muzicienilor, artiștilor vizuali, regizorilor tineri sau performerilor au fost atât de entuziaste încât am realizat că trebuie să ne organizăm.

Cuvântul organizare sună foarte dramatic pentru niște compozitori, chiar dacă suntem obișnuiți să planificăm în procesul creației. Ne-am dat seama că ne trebuie: un spațiu unde să se desfășoare totul, BANI, un cadru legal prin care să putem rula banii, echipament tehnic, cazări, bilete de avion, comunicare... am învățat că Bucureștiul are o mare problemă: lipsa unor spații adecvate pentru producții de muzică și artă contemporană multimedia. Lipsa echipamentelor tehnice în puținele săli accesibile. Lipsa personalului instruit din aceste spații. Rezolvarea vine închiriind echipament și angajând personal tehnic, însă aceste lipsuri contribuie din plin la precaritatea în care se scaldă sectorul cultural independent: eforturile și resursele materiale se îndreaptă prea mult spre rezolvarea acestei probleme în detrimentul altor laturi ale organizării unui eveniment. Prima ediție de festival a fost o reușită sub toate aspectele, mai puțin cel financiar. Pregătirea noastră era de compozitori, să angajam o persoană specializată în marketing și strângere de fonduri era imposibil, pentru că nu o puteam plăti. Singura soluție era să învățăm și acest nou limbaj.

Pentru a finanța următoarele ediții am abordat mai mulți sponsori din mediul privat, institute culturale sau ambasade ale unor țări precum Olanda, Austria, Polonia, Spania etc. Ne-am făcut curaj și am accesat, cu succes, finanțările de la stat, prin concurs, prin fondul AFCN sau ICR. Bugetul a crescut de la an la an, la fel și echipa managerială care s-a transformat de-a lungul anilor. În acest moment, deja au tradiție și workshopuri creative pentru oricine, din domenii de nișă - pentru copii, despre sunet, pentru toate vârstele în domeniul artelor vizuale -

desen pe peliculă de 16 mm sau fotografie cu camere artisanale construite în cadrul cursului, asta pe lângă prezentările și mini conferințele artiștilor invitați, mai aplicate, destinate în primul rând artiștilor.

Începînd cu a doua ediție, cei mai curajoși și inventivi fotografi, regizori și compozitori sunt premiați în cadrul seriei finale de festival de către jurii prestigioase.

Dar poate una dintre cele mai mari provocări a fost să maximizăm resursele limitate de timp pe care le avem, astfel încât munca noastră de compozitori să nu intre într-un con de umbră. Aici lupta continuă, și deseori raportul de forțe este inegal...

A.A.: Ce te inspiră?

S.U.: Mă inspiră absolut orice, desigur pe primul loc tot felul de muzici. Sunt pasionată de muzee, de artă din toate timpurile, găsesc bucurie în bijuterii de acum 3000 de ani sau o instalație multimedia construită azi. Încerc să citesc cât mai mult. Mă inspiră natura, iubesc muntele și încerc să urc cât mai des, deși nu sunt vreo specialistă. Însă acele înălțimi sunt de o frumusețe copleșitoare și mă echilibrează, îmi dau multă perspectivă asupra ordinii în care ar trebui să îmi așez prioritățile.

A.A.: Ești o mamă dedicată, mândră de copiii ei iar într-un interviu spuneai că trebuie să ai "curajul de a avea încredere în copii". E un curaj? Ce lecții crezi că ai învățat de la copiii tăi care ți-au prins bine și în zona ta creatoare. Disciplină? Rutine necesare? Îmbrățișarea imprevizibilului ca pe un dat?

S.U.: Ah, aici aș putea scrie un roman. Am să încerc să fiu concisă: am învățat să valorific timpul, să maximizez fiecare secundă. Să nu mă mai mire tantrumul niciunui adult și să mă gândesc că în fața mea e un copil mic obosit sau care nu se simte suficient de văzut. Asta e extraordinar când ai de organizat evenimente, nu te mai poți enerva, supăra de adevăratele. Sigur că imprevizibilul e legea atunci când crești copii. Reacționezi mult mai rapid la schimbări, pui soluțiile înaintea mirării, nu mai cauți vinovați, devii eficient. Asta a fost experiența mea, dezvoltarea mea personală, ca să folosesc un termen la modă. Fiecare copil vine cu o lecție importantă, fie că

Îți apasă butoanele nesiguranțelor, fie că te învață să te relaxezi în privința „realizărilor sociale”. Iar acest gen de lecții te eliberează, și desigur că ajută și la compoziție.

A.A.: Cum te-a afectat izolarea pe timpul pandemiei? Consideri că a fost afectat mediul artistic în vreun fel? Dacă da, la ce nivel?

S.U.: Cea mai grea decizie pe care a trebuit să o iau la începutul pandemiei a fost să amân ediția a VI-a a InnerSound New Arts Festival. Participarea internațională ar fi fost compromisă, online-ul deja mă obosește mai mult de 30 de minute... evenimentul nu ar fi avut energia bună obișnuită în altă formulă.

Apoi, am văzut amânate o serie de concerte pe care le așteptam cu nerăbdare, promisiunea e că se vor realiza acum în septembrie și octombrie. Însă frustrarea a fost substanțială.

Ca noi, mulți! Mediul artistic, mai ales cel independent, unde salariul nu curge lună de lună, a fost profund afectat. Măsurile luate nu sunt suficiente, au fost de scurtă durată și cu condiții restrictive pe care mulți nu le-au putut îndeplini.

Au mai fost entități care au finanțat proiecte cu tematica pandemiei. Dar nu toți artiștii se simt inspirați de așa ceva. Un subiect cu o asemenea încărcătură crește diferit în fiecare. Pe unii îi paralizează, pe alții îi animă. E un raport inegal.

La nivel personal, perspectiva școlii îmi dă deocamdată fiori. Școala online nu a fost o experiență prea bună pentru noi, urmează acum an cu Bacalaureat, cu schimbare de școală, suntem într-o incertitudine totală din care nu știu încă ieșirea. Grija pentru copii nu are cum să nu afecteze procesul creativ, care este unul destul de egoist.

A.A.: Vorbește-ne despre planurile tale de viitor, mai ales în contextul actual al sugrumării acesteia pandemice?

S.U.: Din fericire, planuri pentru compoziții noi există, unele trebuie onorate, altele au venit între timp. Cum se vor concretiza, putem doar bănuși și spera într-un viitor mai blând. Probabil că vom folosi tehnologia și mai mult ca înainte, și, de ce nu, vom găsi noi valențe creative în acest fel. Nu putem să ne bazăm pe „vechiul normal” și să așteptăm ca lumea să se întoarcă în punctul de unde a plecat în februarie 2020. Mai lent

sau mai rapid, vom găsi mijloacele să compunem, interpretăm, difuzăm ce am creat. Și să învățăm să funcționăm la parametrii necesari acum.

A.A.: Îți mulțumesc!

SUMMARY

Andra Apostu – A conversation with Sabina Ulubeanu

Sabina Ulubeanu has a complex personality both as an artist and human being. As an artist she can be identified with various aspects: composer, photographer, musicologist, cultural events manager, and she reveals to as „gladly, without any restraints”. Her most intimate artistic belief doesn't mind musical style, techniques or context of any kind. To Sabina Ulubeanu *the artist* overlaps, in perfect harmony, Sabina Ulubeanu *the mother*, as she composed most of her works while being a mother of two.